

احتمالاً اولین سفالگران نیز زنانی بوده اند که در کنار اجاق خانه به پخت و پز می پرداختند و در همان اجاق ها، ساخت و ساز زینت های گلی، پیکرک های باروری، حاصلخیزی و زیبایی را نیز انجام می دادند و سفال را نیز در تهیه و تدارک نگهداری و توزیع خوراک، تولید می کردند.

در باستان شناسی پیش از تاریخ ایران، سفال یکی از پدیده های فرهنگی است و نقش و ترکیب آن به عنوان بیانی نمادین و تمثیلی، وسیله ای برای انتقال اندیشه بوده است.

طرح اصلی نقش ها از تار و پود بافته هایی از قبیل سبد ملهم گردیده است. برخی از باستان شناسان، هنر نقشه اندازی اولیه بر روی سفال را منبعث از هنر سبدهبافی می دانند و معتقدند که از اعصار گذشته و دوران جمع آوری غذا، هنر سبدهبافی متداول بوده است. سبدها را از ترکه های جوان درختان می بافته و برای استواری و حفظ کالبدشان، آن ها را گل اندود کرده روی آتش می نهاده اند تا ترکه ها آب درون خود را از دست داده خشک شوند و سبد شکل دائمی و ماندگار خود را به دست آورد. وقتی گل از اطراف سبد زوده می شد، اثر تار و پود ترکه های بافته شده روی گل نیم پخته باقی می ماند و همین نقش ها مدل های اولیه نقش های سبدهی شکل نخستین در داخل سفالینه ها

بوده اند. جام های دیگری نیز وجود دارند، از جمله ساغر سفالینی که در سطوح خارجی آن نقش یک کوه سه بار تکرار شده و در میان تلاقی مثلث ها برکه آب و نیزاری ترسیم گردیده است. مثلث ها و برکه آب، تمثیل کوهی است که از میان آن چشمه هایی فوران کرده و نیز نشانه گیاه و نبات و خوراک است. اهمیت کوه و آب در افسانه های مربوط به آفرینش نیز وجود دارد: کوه از نخستین مخلوقات است که از میان آب های زمین بیرون آمده است. در باورهای اولیه، کوه نگهبان و منبع قوای حیات، دارای قدرت تولید چشمه های آب و مظهر حاصلخیزی و باروری بوده است.